

Angelika Bieliková, 22 rokov, Horné Turovce

Valčík rakov

9. júl 1949 - Banská Hodruša, Československo

Po incidente s tým chlapčiskom z ulice, ktorý prichytil Alžbetu pri krádeži marhúľ, sa rozhodla, že urobí všetko pre toho, aby ho už nestretla. Niežeby to bolo jednoduché, keďže býval iba o dva domy ďalej. Trávila však prázdniny u svojho strýka a tak nemala šancu ovplyvniť osud.

Štyri dni po príhode s marhuľami, bola poslaná na nákupy pre tetu. Alžbeta, ktorá nikdy predtým nemusela robiť nič podobného, bola viac než prekvapená, ale udržala si svoju hrdosť a s hlavou vysoko vztýčenou sa pobrala do obchodu.

V ten deň bola jej myseľ príliš zaneprázdnená zoznamom potravín na to, aby myslela na chlapca, ktorému sa vyhýbala. Lenže práve vtedy tam bol aj on.

Henricha poslala matka do pekárne, ktorá susedila s obchodom. A, čo čert nechcel, presne uvidel z obchodu vychádzať svojho malého zlodēja.

“Dovoľ, aby som ti pomohol,” prikročil k dievčine s úškrnom a vzal jej z ruky jednu ťažkú tašku, plnú nákupu.

Alžbete sa skoro zastavilo srdce, keď sa ocitla zoči-voči chlapcovi, ktorú ju prichytil pri krádeži. Bol to pravdepodobne ten najponížujúcejší moment v jej živote a mala pocit, že naň tak skoro nezabudne. Dovolila však chlapcovi, aby vzal jej nákup a pomohol jej, ale nepovedala mu ani slovo. Celou cestou domov sa vyhýbala jeho pohľadu a nemala v úmysle prerušiť to trápne ticho.

“Nestihla si mi ani povedať, ako sa voláš, ty malá zlodějka,” podpichol ju Henrich.

Alžbeta sa začervenala pri tom oslovení. “Ani ty si mi to nepovedal,” odvrkla mu.

Začínala byť nahnevaná na toho obyčajného dedinského chlapca. Nešlo jej do hlavy, ako si mohol dovoliť správať sa k nej tak familiárne. K nej! Akoby boli seberovní, aj napriek tomu, že ona vyrástla v meste v rodine vysokopostaveného funkcionára. Pre takéto správanie tohto chlapca nemala v láske.

Henrich prekvapene nadvihol obočie a znovu sa uškrnul. “Aha-ho! Ono to hovorí! A ako nebezpečne podrezaný jazyk to má!”

Alžbeta očervenela, ale tentoraz od hnevu, nie od rozpakov. Vytrhla mu z ruky svoju tašku a zrýchlila krok, aby sa od neho čím skôr dostala preč.

“Ale no tak! Neurážaj sa pre nič, za nič!” zvolal za ňou Henrich so smiechom.

Alžbeta pretočila očami, ale ani sa neobzrela. Pri dome strýka rýchlo otvorila bránu a vošla do dvora.

Jej teta sa práve objavila vo dverách, akoby vyčkávala na Alžbetu celý ten čas.

“Beta! Kde si bola tak dlho? Takto nestihnem dokončiť obed!” postťažovala sa jej teta a zobrala od dievčiny tú ťažšiu z tašiek, aby jej aspoň trochu pomohla. “Chod’ očistiť zemiaky!”

Henrich sledoval scénu pred sebou s veľkým záujmom.

Takže sa volala Beta...

“Zrejme od mena Alžbeta,” povedal si pre seba. “Popravde, hodí sa jej to...”

“Čo sa hodí komu?” opýtala sa Henrichova matka, keď doniesla na stôl obed.

Henrich sa na ňu pozrel s nechápavým pohľadom. “Čože?”

Jeho matka sa iba zasmiala. “Povedal si, že sa jej to hodí,” pripomenula mu. “Preto sa pýtam, o čom to tu mrmleš?”

“Aha,” pochopil. “Iba som rozmýšľal nad tým dievčaťom, čo býva u Thurzovcov,” vysvetlil jej.

Jeho matka prikývla a sadla si aj ona ku stolu. “Áno, viem. Vyzerá milo.”

“Kto to je?” vyzvedal Henrich.

“Vincentova neter,” povedala mu matka. “Jeho brat s manželkou prišli na leto, aj s dcérou,” pokračovala, ale mala v tvári zvláštny výraz, ktorý Henrich nechápal.

“A to je zlé?”

“Nie, nie, vôbec nie,” pokrútila hlavou, ale jeho to nepresvedčilo. “A teraz už jedz, nech ti to nevychladne!”

A tak Henrich prestal s otázkami a pustil sa do jedla. Matke sa predsa neodvrávalo.

“Dobre, odchádzam,” oznámil matke Peter Thurzo, Alžbetin bratranec.

“Zober aj Betu,” znela jej odpoveď.

“Ale mama!” začal Peter.

“Hádam sa ti niečo nepáči?” opýtala sa ho matka s temným výrazom v očiach. “S takýmto správaním ani ty nikam nemusíš ísť.”

Peter si povzdychol. “Tak dobre.”

“To je v poriadku, ja aj tak nechcem--” začala Alžbeta, ale bola prerušená ďalším mužským hlasom.

“Pýtal sa niekto?” zamiešal sa do toho Alžbetin otec. “Chod’ a pekne strávi nejaký čas s bratrancom a jeho kamarátmi! Na to sme tu!”

Alžbeta nasledovala svojho bratranca a pomyslela si, že stráviť nejaký čas od rodičov by nemusel byť zlý nápad. Jej názor sa rýchlo zmenil, keď uvidela nenávideného chlapca v skupinke Petrových kamarátov. “Prečo sa toto musí diať mne?” opýtala sa samej seba.

Kamaráti sa zvíkali, Alžbeta zbadala medzi nimi aj zopár dievčat, ale nesnažila sa nadviazať s nimi kontakt. Cítila sa tam ako cudzinec, čím pre nich aj bola.

Skupina sa pobrala k neďalekému potoku v lese za sprievodu zvyčajného smiechu a vtipkovania. Nikdy predtým nebola v tak hustom lese a hlavne nie v sprievode ľudí, ktorých vôbec nepoznala. Viackrát jej napadlo, že by sa mohla vrátiť, ale zakaždým ten nápad zamietla. Keď sa však už po stý raz potkla na nejakom konári, ktorý jej ležal v ceste, tak sa už neudržala a zahrešila.

“A ešte aj nadávať vie ako starý vojak,” začula znovu hlas nenávideného chlapca.

“Vie aj zabiť,” odpovedala mu nahnevane.

Henrich sa len zasmial. “Pod’ za mnou,” povedal jej iba.

Alžbeta sa zamračila. *Prečo by som mala ísť za ním?* Nebola vychovávaná niekoho nasledovať.

“Hovorím to, aby si išla po vychodenom chodníčku,” vysvetlil jej, keď si všimol jej váhanie.

“Nie, ďakujem,” trvala na svojom.

Henrich iba pokrútil hlavou. “Prestaň byť taká tvrdohlavá alebo ťa ponesiem na chrbte,” povedal veselo.

Alžbeta neodpovedala, ale ani neprijala jeho pomoc.

Skupinka sa čoskoro dostala k potoku a kým niektorí si rovno sadli do trávy alebo do vody, ostatní hrali naháňačku na lúke. Ona sa iba túlala po okolí, ale neustále cítila na sebe niečí pohľad. Nemusela dlho hádať, aby zistila, kto ju tak uprene pozoroval. Ten chlapec jej naozaj

šiel na nervy. Po chvíľke zbadala v tráve lesné jahody. Klakla si k nim a s úsmevom ich začala zbierať. Aspoň niečo dobré našla na tomto malom výlete.

Minúty ubiehali a začalo sa stmievať. Niektorí chlapci zo skupiny sa rozhodli chytať raky, kým Peter bol poverený rozrobením ohniska. Alžbeta so zvedavosťou pozorovala lovcov rakov, ale z bezpečnej vzdialenosti. Nechcela, aby ju zbadali. Nechcela, aby jej hocikto z nich venoval čo i len najmenšiu pozornosť. Veľmi dobre vedela, čo sa v dedine rozprávalo o jej rodine. Nepotrebovala sa s niekým hádať kvôli niečomu, za čo mohol jej otec a nie ona.

“Už si to niekedy skúšala?”

Alžbetu znovu vyplašil náhly príchod chlapca. Stál vedľa nej, kým ona sedela na kameni, takže musela vzhliadnuť, aby mu videla do tváre.

“Čo máš na mysli?”

“Už si niekedy chytala raky?” opýtal sa jej Henrich a sadol si vedľa nej do trávy.

“Vyzerám na to?” nadvihla obočie.

Teraz sa pre zmenu Henrich zamračil. “Prečo si ku mne taká zlá? Iba sa s tebou snažím skamarátiť,” povedal na svoju obranu.

Alžbeta si ho premerala od hlavy po päty a pritom sa nedôverčivo mračila. Nakoniec sa ho len spýtala: “Si si istý, že sa chceš kamarátiť práve so mnou?”

“Prečo nie?” pokrčil plecami, potom ju rýchlo schytil za ruku a postavil sa, ťahajúc ju so sebou. “A teraz ťa naučím, ako sa chytajú raky!”

Alžbeta bola príliš prekvapená na to, aby to všetko spracovalo, čo dávalo Henrichovi značnú výhodu. Musela ho nasledovať až k potoku, kde jej hneď dal pár vzácnych rád ohľadne lovu na raky a potom jej predviedol presný postup.

“Vidíš? Nič to nie je,” povedal jej, pričom sa neprestával usmievať.

Na jeho prekvapene, mu Alžbeta úsmev opätovala.

“Si na rade,” povedal jej Henrich a trochu ustúpil, aby jej dal priestor.

Alžbeta sa do toho pustila so zvyčajným sebavedomím. V duchu si opakovala všetky chlapcove rady a našla svoj cieľ. Zrazu sa však zamračila. “Ako sa voláš?” spýtala sa ho, uvedomujúc si, že ešte stále nevedela jeho meno.

“Henrich,” odvetil s úškrnom. “Teší ma, Alžbetka.”

Alžbeta bola chvíľu v ohromení z tej zdobneniny. Jediný, kto používal pri rozhovore s ňou zdobneniny jej mena bola teta Katarína. V tom ohromení sa jej podarilo stratiť rovnováhu na kamienkoch a takmer sa znovu strápnila pre týmto chlapcom. Ten ju však stihol chytiť za ruku a už aj stál pri nej.

“Vidím, že sem nechodievaš často,” poznamenal s úškrnom.

“Ale buď ticho,” zamrmlala Alžbeta, pričom sa začervenala.